

BEROEMDE FOTOGRAFEN, Brassai (1899-1984)

door Henk Platenburg

Brassai werd in 1899, als Gyula Halász, in het plaatsje Brasso geboren. Deze plaats, naar welke naam hij zich later noemde, lag destijds in Hongarije, nu in Roemenië. Hij had de ambitie om een goed kunstschilder te worden en ging studeren aan de kunstacademies van Boedapest en Berlijn. Fotografie had helemaal niet zijn interesse omdat hij dit medium te mechanisch en onpersoonlijk vond. De fotografie stond naar zijn idee ver van "echte kunst".

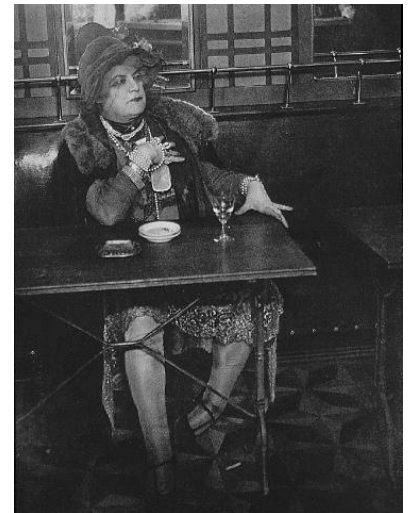
In 1924 ging hij als journalist naar Parijs waar hij werd gefascineerd door het nachtleven op straat en in de bars. Hij werd in beslag genomen door deze beelden en wilde ze op doek vastleggen. Ondanks dat hij een bekwaam schilder was merkte hij al gauw dat het erg tijdrovend en te indirect was om de nachts scènes te schilderen.

In die tijd raakte hij bevriend met André Kertész, ook een immigrant die zijn vaderland had verlaten om in Parijs te gaan wonen. Kertész haalde Brassai over om het nachtleven te fotograferen in plaats van te schilderen. Toen Brassai de eerste resultaten daarvan zag verloor hij onmiddellijk zijn antipathie tegen de fotografie.

Hij fotografeerde het nachtelijke Parijs en wel speciaal de meer kleurrijke, minder goed bekend staande wereld van hoeren, travestieten, bandieten en koelbloedige gelukszoekers.

Hij fotografeerde deze mensen in hun dagelijkse bestaan zonder hierover een oordeel tot uitdrukking te brengen.

Het fotograferen in de donkere straten en bars bracht technische problemen met zich mee vanwege de lange belichtingstijden. De oplossing van Brassai was eenvoudig en werkte prima. Wanneer hij de kleine platencamera op het statief had gezet opende hij de lens en vuurde een flits af.

Het resultaat van zijn nachtelijke omzwervingen werd in 1933 gepubliceerd in het boek "Paris de Nuit". Het boek werd door de critici zeer positief ontvangen en beschreven als "een van de meest opmerkelijke fotoboeken". Zijn zwerftochten langs de Parijse cafés en bars brachten hem in

contact met veel beeldend kunstenaars en schrijvers. Onder andere met Picasso, Giacometti en Sartre bleef hij altijd contact houden.

Veel van Brassai's foto's van Parijs zijn in tijdschriften over de hele wereld geplaatst en hij wordt dan ook gezien als de fotograaf door wiens foto's vele niet-Parijzenaars hun idee over Parijs hebben gevormd. De foto's geven een goed beeld van de wereld van hoeren, aan opium verslaafden, geliefden, artiesten en nachtbrakers maar ook van door mist omhulde monumenten en groezelige straatscènes van het vooroorlogse Parijs. Brassai was een meester van licht, schaduw en sfeer.

Tot het uitbreken van de tweede wereldoorlog zette Brassai zijn project om Parijs vast te leggen voort met informele portretten van medekunstenaars. In bezet Frankrijk werd het fotograferen hem onmogelijk gemaakt en begon hij weer te tekenen. Na de oorlog, tot in de jaren vijftig, ging Brassai de graffiti fotograferen die hij in de straten tegenkwam. Ook fotografeerde hij op het platteland van Frankrijk en Spanje. Zijn vriendschap met Picasso resulteerde in een in 1964 verschenen boek over deze kunstenaar en zijn tijdgenoten "Gesprekken met Picasso". Daarna leidde hij tot zijn overlijden in 1984 een rustig teruggetrokken leven.